

มา กาว ลาว, ชนชาติ

ชนชาติ มา กาว ลาว ปรากฏชื่อใน *จารึกหลักที่ ๑ ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง* กล่าวว่าในรัชสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ (พ.ศ. ๑๗๙๒-?) เป็นกษัตริย์ในเมืองศรีสัชชนาลัยสุโขทัย ว่ามี “*มา กาว ลาว และเมืองไทยเมืองใต้ห้าพันต่อ*” (สุดห้าพัน) ไทยชาวอุษาคเนย์ของมาเป็นเมืองขึ้น ดังข้อความในด้านที่ ๗ บรรทัดที่ ๒-๔ ว่า “...ทั้งมา กาว ลาวแลไทย เมืองใต้ห้าพัน...ไทยชาวอุษาคเนย์ของมาออก...” คนและเมืองดังกล่าวอยู่ไปทางเหนือของสุโขทัยรวมทั้งไทยในบริเวณแม่น้ำอู (แม่น้ำสาขาหนึ่งซึ่งไหลไปลงแม่น้ำโขง) และแม่น้ำโขง

ชนชาติ *กาว ลาว* และไทย เป็นเผ่าไทยทั้งสิ้น จึงอาจอนุมานได้ว่าชนชาติ *มา* ก็คงเป็นเผ่าไทยด้วย

ชนชาติลาว เป็นเผ่าไทยที่อยู่ในประเทศลาว มีขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนภาษาคลายคลึงกับไทย ตัวหนังสือที่ใช้ในประเทศลาวแต่เดิมเรียกกันว่า ตัวหนังสือไทยน้อยเหมือนตัวหนังสือที่ใช้อยู่ในถิ่นอีสานของประเทศไทย แต่ต่อมาประเทศลาวได้เปลี่ยนไปเรียกว่า ตัวอักษรลาว

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงช่วยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ขยายอาณาเขตของสุโขทัยไปถึงชาวหรือหลวงพระบาง (*จารึกหลักที่ ๑ พ.ศ. ๑๘๓๕*) พระมหาธรรมราชาลิไท ทรงปราบได้ไชบุรี (ชาวหรือหลวงพระบาง ใน*จารึกหลักที่ ๘ ศิลาจารึกเขาสุมณภู พ.ศ. ๑๙๐๒-๑๙๑๑*) และพระมหาธรรมราชา ราชโอรสของพระมหาธรรมราชาลิไท ทรงปกครองรัฐชาวหรือหลวงพระบาง (*จารึกหลักที่ ๙๓ ศิลาจารึกวัดโสมการาม พ.ศ. ๑๙๔๒* และ*จารึกหลักที่ ๒๘๖ ศิลาจารึกวัดบูรพาราม พ.ศ. ๑๙๔๒-๑๙๕๒*)

ประวัติศาสตร์ของลาวที่เริ่มบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับปีพุทธศักราช เริ่มแต่รัชกาลพระยาฟ้าจุมซึ่งขึ้นเสวยราชย์ พ.ศ. ๑๘๙๖ และทรงขยายอาณาเขตออกไปกว้างขวาง พระยาสามแสนไทยไตรภวนาถขึ้นเสวยราชย์ พ.ศ. ๑๙๑๗ มีพลศึกถึงสามแสนคน มีกษัตริย์สืบต่อกันมาจนถึงรัชสมัยพระเจ้าวิสุทธราช ซึ่งขึ้นเสวยราชย์ พ.ศ. ๒๐๔๓ มีโอรสพระนามโพธิสารราช ซึ่งอภิเษกสมรสกับธิดาของพระยาเกษเกล้า กษัตริย์ล้านนา พระไชยเชษฐาธิราชโอรสของพระโพธิสารราชได้เสวยราชย์ที่เชียงใหม่ พ.ศ. ๒๐๘๙-๒๐๙๑ และได้ทรงนำพระแก้วมรกต ชาดก วรรณกรรม และช่างฝีมือจากล้านนาไปประเทศลาวด้วย

ชนชาติกาว เป็นเผ่าไทยที่อยู่ในจังหวัดน่านและจังหวัดแพร่ ดังปรากฏใน*จารึก*

หลักที่ ๔๕ ศิลาจารึกปูหลานสบถกัน พ.ศ. ๑๙๓๕ ว่า บรรพบุรุษของกษัตริย์เมืองน่าน และเมืองแพร่เป็น **ด้าพงค์กาว** (ด้าคือผีของบรรพบุรุษ)

พระมหาธรรมราชาลิไทแห่งกรุงสุโขทัย ทรงปราบปรามเมืองแพร่ได้เมื่อ พ.ศ. ๑๙๐๒-๑๙๐๓ และภายหลังปราบเมืองน่านได้ (จารึกหลักที่ ๘ ศิลาจารึกเขาสุมณภูมิ) เมื่อสุโขทัยรบกับพระบรมราชาธิราชที่ ๑ แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๑๙๑๙ พระยาผากองกษัตริย์น่านทรงยกทัพมาช่วยสุโขทัยด้วย (พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์)

พ.ศ. ๑๙๓๕ ศิลาจารึกหลักที่ ๔๕ กล่าวถึงเรื่องราวที่พระมหาธรรมราชาไสลือไทย ในขณะที่ยังมีได้ครองราชย์ ทรงทำพิธีสาบานร่วมรุกรบกับกษัตริย์แห่งน่านและแพร่

นอกจากนี้ จารึกหลักที่ ๙๓ ศิลาจารึกวัดโสกการาม และจารึกหลักที่ ๒๘๖ ศิลาจารึกวัดบูรพาราม กล่าวถึงเรื่องที่พระมหาธรรมราชา ราชโอรสของพระมหาธรรมราชาลิไททรงปราบบ้านเมืองทางทิศเหนือของสุโขทัย ได้รู้กาวไว้ในเขตแดน ตามพงศาวดารน่าน พ.ศ. ๑๙๓๙ เจ้าศรีจันตะ (ศรีจันทะ) ขึ้นครองเมืองน่าน ต่อมาอีกปีหนึ่งถูกพระยาเมืองแพร่ฆ่าตาย เจ้าหญิงซึ่งเป็นอนุชายกไปพึ่งพระยาเซลียงซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์พระร่วงแห่งสุโขทัยและขอรีพลไปตีเมืองน่านคืนได้ใน พ.ศ. ๑๙๔๑ ต่อมาอีก ๔ รัชกาล เจ้าอินตะแก่นถูกพระอนุชาชิงเมืองเมื่อ พ.ศ. ๑๙๗๕ ก็ได้ไปพึ่งพระยาเซลียง และขอรีพลมาตีเมืองน่านคืนได้ในบัดไป

พระเจ้าติโลกราชแห่งล้านนา ทรงยกทัพมาตีเมืองแพร่ได้ใน พ.ศ. ๑๙๘๖ และตีเมืองน่านได้ใน พ.ศ. ๑๙๙๑ พระยาอินตะแก่นต้องหนีไปพึ่งพระยาเซลียงอีก เมืองน่านและเมืองแพร่จึงไปรวมอยู่ในอาณาจักรล้านนา จนกระทั่งมารวมอยู่ในราชอาณาจักรไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๑

ในสมัยรัตนโกสินทร์ มีหัวเมืองลาวกาว ซึ่งต่อมาเปลี่ยนไปเรียกเป็นมณฑลลาวกาว ใน พ.ศ. ๒๔๓๐ มณฑลลาวกาวที่เมืองใหญ่ ๗ เมือง (ในขณะนั้นยังไม่มีจังหวัด) คือ อุบลราชธานี นครจำปาศักดิ์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ มณฑลลาวกาวเปลี่ยนชื่อไปเป็นมณฑลตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๒ และเป็นมณฑลอีสานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓

ชนชาติกาวมีอยู่ที่จังหวัดแพร่ จังหวัดน่านและในภาคอีสานของประเทศไทย และน่าจะมียู่ในประเทศลาวด้วย เพราะปรากฏว่าเมื่อพระยาฟ้ารุ่งกษัตริย์ของประเทศลาวถูกขับมา ก็ได้มาประทับอยู่ในเมืองน่านจนถึงวคตใน พ.ศ. ๑๙๑๖ แสดงว่าเมืองน่านและประเทศลาวน่าจะมียู่เมืองที่มีสายสัมพันธ์กันฉันพี่น้อง เหมือนกับที่ประชาชนไทย และลาวสองฝั่งโขงเป็นพี่น้องกันในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- จารึกสมัยสุโขทัย กรุงเทพฯ กรมศิลปากร ๒๕๒๗ (พิมพ์เนื่องในโอกาสฉลอง ๗๐๐ ปี
ลายสือไทย พุทธศักราช ๒๕๒๖)
- ประชุมศิลาจารึกหลักที่ ๗ กรุงเทพฯ คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย และจัดพิมพ์
เอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๒๕๓๕
- “พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์” ประชุมจดหมายเหตุอยุธยาภาคที่ ๑
พระนคร โรงพิมพ์สำนักทำเนียบรัฐบาล ๒๕๑๐
- มหาสิลา วีระวงส์ ประวัติศาสตร์ลาว สมหมาย เปรมจิต, ผู้แปล เชียงใหม่ สถาบันวิจัย
สังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒๕๓๕
- “ราชวงศ์ปกรณัม พงศาวดารลานนาไทย” ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๑๐ พระนคร สำนัก
พิมพ์ก้าวหน้า ๒๕๐๗